

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
10/04996 gkb

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
12/00876-2/BSO

Dato
11. januar 2013

Datatilsynets høringsuttalelse - Forslag om å gi adgang til å gi innsyn til bruk for forskningsformål i opplysninger som er omfattet av verdipapirregisterets taushetsplikt

Datatilsynet viser til departementets høringsbrev av 14. september 2012 om forslag om å gi adgang til å gi innsyn til bruk for forskningsformål i opplysninger som er omfattet av verdipapirregisterets taushetsplikt.

Om bakgrunn

Ansatte, tillitsvalgte og revisor i et verdipapirregister har etter verdipapirregisterloven taushetsplikt om det de i sitt arbeid får vite om noen forretningsmessige eller personlige forhold. Taushetsplikten omfatter alle opplysninger som kan spores til en bestemt person eller institusjon og som vedkommende ikke har gitt sitt samtykke til offentliggjøring av.

Taushetsplikten har likevel ikke vært ansett å være til hinder for at opplysninger som er registrert i verdipapirregisteret gis ut til forskningsformål i anonymisert form. Den teknologiske utviklingen har i praksis medført at det stadig blir enklere å finne frem til hvem som skjuler seg bak anonymiserte data. Dette har ført til at en rekke forskningsprosjekter har blitt stoppet. På den bakgrunn er det tatt til orde for å endre verdipapirregisterloven slik at forskere får tilgang til taushetsbelagte opplysninger som er registrert i registeret.

Datatilsynets merknader

Behovet for endringer av reglene om taushetsplikt er nærmere beskrevet i høringsnotatet. Der fremgår det blant annet at det er et uttalt ønske om å legge til rette for økt forskning og utdanning knyttet til verdipapirmarkedet. Det går også frem at dette er tungtveiende hensyn som taler for å endre verdipapirregisterloven.

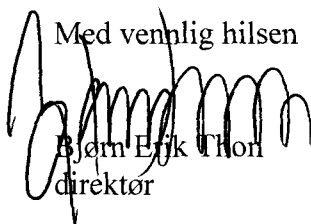
Datatilsynet ser at hensynet til økt forskning og utdanning taler for å endre verdipapirregisterloven. Datatilsynet påpeker imidlertid at endring av loven vil medføre et økt inngrep i de registrertes personvern. Datatilsynet peker videre på at kjernen i personvernet er

den enkeltes rett til å ha kontroll med egne opplysninger. Den foreslåtte endringen av reglene om taushetsplikt vil svekke den enkeltes selvbestemmelsesrett over egne personopplysninger.¹

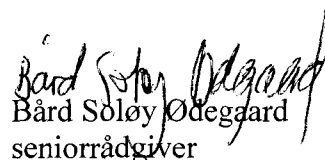
Datatilsynet savner en vurdering av den foreslåtte bestemmelsen opp mot forholdet til bestemmelsene og rammene i personopplysningsloven og personverndirektivet. Dette gjelder både behandling av personopplysninger fra registeret til forskningsformål nasjonalt og i utlandet. Datatilsynet minner om at personopplysninger ofte er regulert gjennom to parallelle regelsett: Taushetspliktregler og personvernregler. Etter Datatilsynets vurdering bør forholdet til personopplysningsloven og personverndirektivet klargjøres før forslaget til ny bestemmelse eventuelt vedtas.

Datatilsynet peker videre på at det ved utformingen av en eventuell ny bestemmelse om unntak fra taushetsplikten er viktig å se på mulighetene for å begrense personvernulempene. Dette kan gjøres uten at det går på bekostning av forskningsinteresser. Datatilsynet foreslår i den sammenheng at det vurderes om den foreslåtte bestemmelsen kan suppleres med vilkår om at identitetsopplysninger som navn og fødselsnummer skal være skjult.² Dette innebærer at det identifiserende elementet (for eksempel fødselsnummeret) er kryptert eller erstattet med en "falsk" entydig identitet.³ Datatilsynet mener det uansett bør vurderes å fastsette et minimumsvilkår i bestemmelsen om at graden av personidentifikasjon ikke skal være større enn nødvendig for å nå formålene.⁴

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Bård Soløy Ødegaard
seniorrådgiver

Kopi: Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet, Postboks 8004 Dep, 0030
OSLO

¹ Begrepet personopplysning er definert i personopplysningsloven § 2 nr 1. Se mer om begrepet i Ot.prp.nr. 92 (1998-1999) (personopplysningsloven) side 101 til 102.

² Se mer om begrepet skjult identitet i NOU 2005: 1 – God forskning – bedre helse.

³ Se for eksempel NOU 2005: 1 side 147, punkt 27.7.8 og side 223.

⁴ Sml helsepersonelloven § 29 b og helseforskningsloven § 32 første ledd annet punktum.